

Veliko delo pripravljam: Ostrovrhar, tragedijo v 5 dejanjih. Prvi dve dejanji sta gotovi, daljna podrobno osnovana. Vederemo, kaj bode iz tega. Opeka mi je ne davno pisal, nič takega. Malo more delati. Vedno se pripravljam, da bi odposlal za A. O. vsa lažiimena in doslejnjna dela po naslovu, todà kar ne utegnem. Bodem vrè kdaj. Tukaj natančno prisluškujem ljudski govorici. To Ti je krasno. Marsikaj sem si že pridobil, med drugim tudi spoznanje, kak bore malo poznajo jezik ljubj. rdeči gospodje.

„Da le zine in pravi se vezava Ti odkrije.“
Zdrav sem, hvala Božu navzlic ali zbok obilih trudov in potov. Ne vém.

Srčen pozdrav in bratovski poljub

Tvoj verni družè

Anton M.

Sedemdesetletnica p. Stanislava Škrabca.

Priobčil dr. A. B.

Dne 7. januarja t. l. je praznoval v franciškan-skem samostanu na Kostanjevici pri Gorici 70letnico svojega življenja naš največji sedanji jezikoslovec, konzistorialni svetnik p. Stanislav Škrabec. Pater Stanko opravlja duhovske posle, poučuje samostanske klerike in izdaja nabožni list za preprosto ljudstvo, ali vendar po svojih študijah ni manj zaslužen za slovenski narod nego dvorni svetnik Kopitar ali bivši rektor dunajskega vseučilišča, pravi član akademije in domsmrtni član gosposke zbornice vitez Miklošič. Pater Stanko se mora šteti v eno vrsto s tema velikanoma, ki sta dosegla med svetom toliko odlikovanj. Škrabca ne dičijo zunanji redovi, pač pa mu z Jagičem vred soglasno priznavajo, da je eden največjih slavistov sedanje dobe. Njegove platnice bi mogle, tako pravi Rus Ljapunov, delati čast kateremu koli iz najboljših lingvističnih žurnalov evropskih. Svoje platnice pošilja v zameno za publikacije, ki jih izdajajo univerze in akademije. Kakšen ugled uživa med slovanskimi in tujimi jezikoslovcí, dokazujejo najbolj obiski, s katerimi ga počaščajo na Kostanjevici. Tujim jezikoslovcem, pišočim o našem jeziku, je znano poleg Pletersnikovega najbolj Škrabčevo ime. Kako ga čislajo Rusi, sam priznava v Cvetju (20, 5): Sploh smem reči, da sem našel mej ruskimi slavisti več uvaževanja, kaker bi ga bil mogel kedaj pričakovati, — zadosti odškodbe za vničevanje in zasramovanje od strani raznih domačih »tobožnjih« in »tokoršnjih« učenjakov! Danes ga ceni že tudi domovina. Slovenska Matica bo izdala v posebnem zborniku njegove zbrane jezikoslovne razprave, tako da bomo imeli celotno izdajo njegovih del; kaj takega se ni zgodilo še nobenemu slovenskemu jezikoslovcu. To bo primerna odškodba za preziranje, ki ga je Škrabec trpel od strani slovenskih listov. Leta 1879. je odklonila njegovo sodelovanje Slovenska Matica. Nato so se branile njegovega spisa celo »Novice«, ki so že obljubile, da spis sprejmejo. Podobno se mu je godilo nekoliko pozneje pri goriški »Soči«. Komaj je začel vanjo pisati, je vstal hrup, da je moral z nadaljevanjem prenehati. Tako so cenili Škrabca naši listi v času, ko se mu je od drugod že pela velika hvala. V zagrebškem »Radu« je pohvalil Valjavec njegovo prvo raz-

pravo, priobčeno l. 1870. v novomeškem gimnazijskem izvestju »ko daleko najbolju razpravo« o slovenskem naglasu in katere nadaljevanje je Valjavec željno pričakoval. Tako preziranje je Škrabca, kar je naravno, tako bolelo, da je storil sklep, da ne bo nikdar nikomur več ponujal svojih spisov. »Kaj mi je bilo začeti po vsem tem? Zasadilo se je »Cvetje«, menda prvi slovenski mesečnik, ki je imel izhajati »v platnicah«, in meni je prišla ena misel od koder koli — ena ribniška misel, porečete morebiti — da bodo namreč te platnice kaker nalašč. Jaz bom del nanje, kar se mi bo zdelo, nikogor ne bom prosil. Mej kakimi tremi tisoči naročnikov se jih bo vže nekoličko našlo, ki si bodo dali sčasoma kaj dopovedati tudi takih reči, in tako se bo morebiti za zdaj toliko opravilo, kaker bi se s posebnim majhnim jezikoslovnim časopisom« (Cvetje 5, 8). Tako je dobil Škrabec šele s Cvetjem l. 1880. list, v katerem je mogel priobčevati svoje študije. Odslej ni nikogor več iskal, pač pa so začeli drugi iskati njega. Platnice so na mah vzbudile tako pozornost, da so ga začeli kmalu vabiti, naj bi pisal v Kres, Zvon ali v Matičen Letopis. Ali Škrabec je ostal pri platnicah — spisal je le za Kres eno razpravo in za Jagičev Archiv dve ali tri — s čimer je povzdignil svoje Cvetje do veljave, kakršne še ni imel noben slovenski didaktični časopis. List je dosegel prav ob Škrabčevi sedemdesetletnici svoj trideseti letnik. Danes se more Škrabec s ponosom ozreti na toliko letnikov. V njih je nagrmadil toliko gradiva za slovensko slovnico, za zgodovino našega jezika in naše pisave, za klasifikacijo slovenskih narečij itd., da bodo desetletja prepisavali iz njega vsi, ki bodo kaj takega sestavljali. Na Škrabčevih delih pa ne bo slo-nelo samo naše jezikoslovno znanstvo, temveč tudi naša pisava, v katero sta uvedla mnogo njegovih oblik Pletersnik in Levec. Končno želimo, da bi nam Bog ohranil p. Stanislava Škrabca še mnogo let.

»Hrvatska Prosvjeta.«

Ta novi kat. knjiž. list (izhaja mesečno, 12 K) toplo priporočamo Slovincem. O njem več v prihodnji številki.

La Rochefoucauld (1613—1681).¹

Aforizmi.

Vsi imamo dovolj moči, da prenašamo gorjè drugih ljudi.

Naše samoljublje prenaša bolj potrpežljivo obsodbo našega okusa kot obsodbo našega mnenja.

¹ François, duc de La Rochefoucauld je igral važno vlogo za časa civilne vojske, ki je v letih 1648—1653. zelo omajala Mazarinovo vlado (la Fronde). La R. je pripadal plemenitaškokraljevi stranki, ki je končno tudi zmaga-la. Večji del svojega življenja je preživel na dvoru in v družbi najodličnejših dam 17. stoletja (Mme de Chevreuse, Mme de Longueville, Mme de Sablé in Mme de La Fayette). Zahajal je zlasti na družabne večere pri Mme de Sablé, kjer se je navzel z drugimi literati iste dobe tudi volje pisati sentence. Iz te salonske konverzacije so se rodile tudi njegove »Maximes« (1665). Glavna misel, ki pledira iz vseh petstoštirinajst sentenc, je prepričanje, da sta samoljubje in interes edini gonilni sili za vsa naša dobra in slaba dejanja (L' amour propre est le mobile de toutes nos actions). Ta nazor je bil

Resnica ne napravi na svetu toliko dobrega, kolikor stori nje videz slabega.

Starci radi dajejo dobre nauke, da se potolažijo, ker ne morejo več dajati slabih zgledov.

Vsakdo hvali svoje srce, a nihče se ne drzne hvaliti svojega duha.

Duhovit človek bi bil brez družbe tepcev pogosto v zadregi.

Imamo več moči nego volje in velikokrat si domišljujemo, da so nekatere stvari nemogoče samo zato, da se opravičimo sami pred seboj.

Če sodimo ljubezen po večini njenih učinkov, je bolj podobna sovraštvu nego prijateljstvu.

Nikoli ni človek tako smešen po lastnostih, ki jih ima, kakor po onih, ki si jih nadeva.

Včasih se človek razlikuje od samega sebe prav tako kakor od drugih.

V družabnem občevarju češče ugajamo s svojimi napakami kakor s svojimi dobrimi lastnostmi.

So ljudje, ki so nam zoprni zaradi zaslug, in drugi, ki ugajajo zaradi napak.

skupna last vseh moralistov one dobe. La R. je bil epiku-rejec in fatalist, nevernež v še vernem času. Napram jan-zenizmu je ostal popolnoma indiferenten; zato bi njegove maksime po svoji vsebini bolj spadale v 18. kot v 17. stoletje.

Samo veliki ljudje smejo imeti velike napake.

Pravi poštenjak je oni človek, ki ne zameri no-bene stvari.

Ni ga človeka dovolj izkušenega, da bi spoznal vse zlo, ki ga stori.

Včasih se prigode neprilike, iz katerih se mo-remo izrezati lepo le tedaj, če smo nekoliko nori.

Slabotneži ne morejo biti odkritosrčni.

Za bistroumne spoznamo samo tiste ljudi, ki so naših nazorov.

Z ljudmi, s katerimi se ne smemo dolgočasiti, se skoro vedno dolgočasimo.

Poštenjak je lahko zaljubljen kot norec, a ni-kakor ne kot tepec.

Male duhove preveč bolijo male stvari; veliki duhovi jih vidijo vse, a bole jih nikoli.

Malo je poštenih žensk, ki ne bi bile naveličane svojega poklica.

Srednji duhovi obsojajo vse, kar presega njih spoznanje.

So ljudje, ki so tako polni samih sebe, da so takrat, ko so zaljubljeni, zaposleni le s svojo strastjo, ne da bi bili zaposleni z osebo, ki jo ljubijo.

DROBIŽ.

Neumorna ple-salka, kakor si jo predstavlja italijan-ski futurist Gino Severini. Sliko sprem-lja naslednji tekst: »Skupni vtisi, pre-tekli in sedanjí, bližnji in daljni, majhni in veliki od plesalke, kakor jo je videl slikar, ki jo je študiral v raz-nih periodah svo-je življenja.«

Gledališče ven-dar na pravi poti. »Francoska operna noviteta Žongler M. B. se godi na sejmú,

v samostanu in v cerkvi. Krasne bodo nove kulise po vzoru dunajske dvorne opere. Na sejmú bodo koze, krave, osli, gosi in druge domače živali. Za Božič primerna opera. Starši, privedite odrasle otroke seboj! Vstopnice na razpolago v Šešarkovi trafiki.« — To je zaleglo, hiša je bila razprodana. Potem ko se zmerjanje kritikov ni obneslo, ko so apeli na kulturnost

postali smešni, ko se je kino le napol posrečil, je gle-dališče vendarle dobilo pravi stik s širokimi plastmi ljudstva. Treba je menažerije in nočnega azila za otroke. Sedaj moraš v gledališče; tu ne pomaga izgo-vor, da se z osli tikaš, da razločiš vsako gos posebe po glasu, naj se razlega visoko nad teboj na balkonu ali prav za teboj v parterju, in po perju, naj ga nima kjerkoli, ter da sploh poznaš tudi druge domače živali. In naša deca, naši malčki? Ali naj ti spe, nezavedajoč se, da se vrši operna noviteta po vzoru dunajske dvorne opere na sejmú, v samostanu in v cerkvi? Ne, starši moramo vzeti odrasle otroke s seboj; napravimo jim vendar majhno božično veselje, seznanimo jih z gledališkimi domačimi živalmi. Kako, samo odrasle? Seve, mali itak hodijo v cerkev in samostan. Za semenj so pa vendar še nekoliko pre-mлади.

Prejeli smo:

Janez
Mokarjev veliki hlapec
Dekla Ančka
poročena.

Kajža na Griču.

Mesto posebnega
obvestila.